

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVEDČENIU

214567

(11)

(B1)

(51) Int. Cl.³

A 01 K 11/00

(22) Prihlásené 25 08 80

(21) (PV 5777-80)

(40) Zverejnené 15 09 81

(45) Vydané 30 03 84

(75)

Autor vynálezu

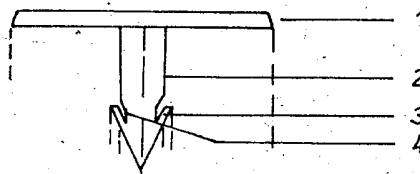
KRCHO IMRICH ing., NITRA, PETERKA JOZEF, MÍROVÁ POD KOZÁKOVEM

(54) Ušný terčík k evidencii hospodárskych zvierat

Vynález sa týka ušného terčíka k evidencii hospodárskych zvierat, najmä ošípaných.

Účelom vynálezu je zabezpečiť spoľahlivosť individuálneho sledovania totožnosti, aby sa dosiahli hodnoverné údaje primárnej evidencie a údaje pre organizáciu a riadenie procesu reprodukcie.

Uvedeného účelu sa dosiahne ušným terčíkom, ktorý pozostáva z kruhovej vpisovej plochy z jednej tretiny odseknutej s hornou hranou po obvode zošíkmenou a drieku, ukončeného zámkom s vybraním. Vybráním, ktoré siaha do hĺbky 1/3 hornej časti nábehu zámku, nadobudne táto časť nábehu tvar tenkostenného, pružného a smerom k protu nábehu zníženého prstenca, ktorý je dvomi protiľahle umiestnenými výsečami rozdelený na dva rovnaké diely. Driek je na vpisovú plochu uchytенý na náliatku, ktorý je v strede osekanej hrany. K uchytению terčíka o ušnicu slúži podložka, ktorá sa pretlačí cez nábeh zámku, ktorým sa samočinne zaistí.

Vynález sa týka ušného terčika k evidencii hospodárskych zvierat, najmä ošípaných.

V súčasnosti sa na označovanie prasníc používajú ušné terčiky, ktoré sú predmetom vynálezu č. AO 167 656.

Ušný terčik sa skladá z dvoch častí: z vlastného terčika a terčikovej podložky. Vlastný terčik pozostáva z kruhu a do jeho stredu na jednej strane je kolmo jedným koncom zatavený driek-vreteno, na ktorého opačnom konci sa nachádza zámok. Ušný terčik je biely, vyhotovený z polyamidového plastu.

Upevnenie terčika sa robí spôsobom, že po predchádzajúcom fixovaní zvieraťa sa mu perforovacími kliešťami do ušnice vysekne otvor, ktorým sa prevlečie nábeh i s driekom terčika a na opačnej – spodnej strane ušnice sa nábeh zámku pretlačí otvorom terčikovej podložky. Podložka má zabezpečiť trvanlivosť upevnenia. Nábeh zámku je plný a cez otvor podložky sa pretláča buď zakladacími kliešťami alebo manuálne. Pri manuálnom pretláčaní sa podložka vopred nechá zmäknúť v horúcej vode. Príslušné evidenčné číslo prasata sa vpisuje na vrchnú stranu kruhovej plochy terčika.

Nevýhodou uvedeného terčika je, že vplyvom plného nábehu zámku na drieku, ako aj pre relatívnu tvrdosť a malú pružnosť použitého plastu sa nábeh zámku dá len veľmi pracne pretlačiť cez otvor podložky. Pri násilnom pretláčaní vznikajú deformácie na nábehu zámku, prípadne i po obvode otvoru podložky. V dôsledku uvedených deformácií uzamknutie ušného terčika nie je spoľahlivé a trvanlivé a preto sa podložka ľahko až samovoľne uvoľňuje z drieku ušného terčika. Vložením podložky do horúcej vody tesne pred založením terčika možno v dôsledku jej zmäknutia síce zámok ľahko otvorom podložky pretlačiť, ale následnou stratou základnej materiállovej pružnosti sa podložka o to ľahšie i uvoľňuje. Pre väčšiu dĺžku drieku a jeho centrické umiestnenie v kruhu terčika dochádza pri skupinovom ustajnení tiež k ľahšiemu uchopeniu terčika iným zvieraťom a k jeho násilnému vytrhnutiu z ušnice prasata. K vytrhnutiu ušného terčika i samotným zvieraťom dochádza aj pri nahodilom zakliesnení terčika do ohrady kotercem alebo oplotenia výbehu. Podiel uvoľnených zo založených ušných terčikov sa pohybuje v priemere od 10 do 50 %. Vyskytujú sa i prípady infekcie s následným zhnisaním alebo lokálnou nekrotizáciou okolia perforácie. Uvoľňovaním terčikov sa znižuje spoľahlivosť individuálneho sledovania totožnosti najmä u prasníc, následkom čoho sa znižuje tiež hodnovernosť údajov primárnej evidencie a zároveň sa obmedzuje operatívnosť organizácie a riadenia procesu reprodukcie. Opakované zakladanie nových ušných terčikov po predčasnom odpadnutí starých je pracné a náročné na čas a prácu ľudí.

Vyššie uvedené nedostatky odstraňuje ušný terčik k evidencii hospodárskych zvierat, ktorého podstatou je, že pozostáva z vpisovej plochy tvaru kruhu odseknutého o 1/3 v kontrastnom sfarbení, s hornou hranou po obvode zošíkmenou, opatrenou uprostred odseku náliatkom k upevneniu drieku,

ktorý má na konci nábeh zámku s vybraním pre nasunutie a upevnenie podložky, pričom nábeh zámku je opatrený dvomi protiahle umiestnenými klinovými výsečami, pre ľahšie pretláčanie zámku cez podložku.

Výhody navrhovaného riešenia spočívajú v tom, že tvar vpisovej plochy a jej vrchnej obvodovej hrany, ako aj krátky driek, excentricky alikvotnou časťou základne umiestnený až na náliatku, prakticky znemožňuje uchopenie terčika iným zvieraťom, alebo jeho zakliesnenie, čím sa zamedzuje možnosti násilného vytrhnutia terčika z ušnice prasata. Kontrastné žlté, ružové alebo oranžové sfarbenie materiálu vpisovej plochy umožňuje ľahšie zisťovanie totožnosti zvierat. Konštrukčné riešenie nábehu zámku vylučuje vôbec akékoľvek uvoľnenie podložky z drieku terčika a jeho stratu. Zároveň dovoľuje okrem doposiaľ zaužívaného postupu upevňovania aplikovať i metódy progresívnejšie, napríklad: nastreľovaním terčikov do ušnice. Hmotnostné odľahčenie pri zachovaní pevnosti zníži spotrebu použitého materiálu. S výhodou je možné nábeh zámku, driek, spodnú časť vpisovej plochy terčika, ako aj vnútornú časť podložky opatrit tenkou vrstvou aseptickú látku, ktorou sa dezinfikuje rana a blokuje prípadné krvácanie.

Príkladné prevedenie ušného terčika k evidencii prasiat je uvedené na pripojenom výkrese, kde na obr. 1 je pozdĺžny rez terčikom, na obr. 2 je pôdorys terčika a na obr. 3 je pozdĺžny rez podložkou.

Ušný terčik k evidencii prasiat je zhotovený z plastickej hmoty a pozostáva z vpisovej plochy 7 s hornou hranou 1 po obvode zošíkmenou, s drieku 2 ukončeného nábehom zámku 3 a vybraním 4. Vybraním 4, ktoré siaha do hĺbky 1/3 hornej časti nábehu zámku 3, nadobudne táto časť nábehu tvar tenkostenného, pružného a smerom k hrotu nábehu zúženého prstenca, ktorý je dvomi protiahle umiestnenými klinovitými výsečami 6 rozdelený na dva rovnaké diely. Vpisová plocha 7 má tvar kruhu odseknutého o 1/3 a v strede odseknutej hrany je opatrená náliatkou 5. Súčasťou terčika je podložka 8. Pri nasádzaní terčika do ušnice sa postupuje tak, že po zafixovaní prasata sa perforovacími kliešťami vysekne do ušnice kruhový otvor, cez ktorý sa prevlečie nábeh zámku 3 s driekom 2 ušného terčika. Pri pretláčaní nábehu 3 otvorom podložky 8, manuálne alebo zakladacími kliešťami, sa obidve časti tenkostenného prstenca primknú k sebe, pričom funkciou klinových výsečí 6, je umožniť toto zúženie prstenca. Po prevlečení nábehu zámku 3 otvorom podložky 8, účinkom základnej materiállovej pružnosti a tenkostennej oblúkovej konštrukcie zošíkmeného prstenca nábehu zámku 3, sa obidva jeho diely roztiahnu do pôvodnej polohy, ktorá je v porovnaní so svetlosťou spodného otvoru podložky 8 rozmerovo o 27 až 28 % širšia. Riešenie nábehu 3 s ostrým hrotom umožňuje ušný terčik zakladacími kliešťami pretlačiť priamo, bez predchádzajúcej perforácie ušnice.

Ušné terčiky sú vhodné i k evidencii výkrmových teliat, mladého hovädzieho dobytku vo výkrme, ako aj k evidencii chovných oviec a kôz.

PREDMET VYNÁLEZU

Ušný terčik k evidencii hospodárskych zvierat, zakladajúci sa cez ušnicu zvieraťa, vyznačujúci sa tým, že pozostáva z kruhovej vpisovej plochy (7) z jednej tretiny odseknutej, s hornou hranou (1) po obvode zošíkmenou, opatrenou v strede odseku

náliatkom (5) k upevneniu drieku (2), ktorý má na konci nábeh zámku (3) s vybráním (4) pre nasunutie a upevnenie podložky (8), pričom na nábehu zámku (3) sú dve protiľahlé klinové výseče (6).

2 1 4 5 6 7

